

Part I

M. A. (Other than Mathematics Statistics & Geography) (Part I & II)

ws April 08 170

Con. 1896 & (a to d)-08.

politics group (iv) sub group (A)
theory and sub group
(3 Hours)

MS-7597 to 7601

[Total Marks : 100

N.B. : (1) Attempt any four questions.

(2) All questions carry equal marks.

Indian studies paper II - modern

Indian political thought

1. Discuss Swami Vivekanand's views on Nationalism.
2. Explain Dr. B. R. Ambedkar's views on Parliamentary Democracy.
3. Describe Justice M. G. Ranade's views on social reform.
4. Discuss the salient features of Extremist Nationalism in India.
5. Explain Mahatma Gandhi's concept of Satyagraha.
6. Discuss Acharya Vinoba Bhave's concept of Lokniti.
7. Examine V. D. Savarkar's concept of Hindutva.
8. Write short notes on any two :-
 - (a) Mahatma Phule's Sarvajanic Satyadharms
 - (b) Sri Aurobindo's views on Indian Nationalism
 - (c) The Renaissance in India.
 - (d) Cultural Nationalism.

25/4/08

(मराठी रुपांतर)

सूचना : (१) कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. स्वामी विवेकानंदांच्या राष्ट्रवाद विषयक विचारांची चर्चा करा.
२. डॉ. बी. आर. आंबेडकर यांचे संसदीय लोकशाही विषयक विचार स्पष्ट करा.
३. न्या. म. गो. रानडे यांचे सामाजिक सुधारणाविषयक विचार विशद करा.
४. भारतातील जहाल राष्ट्रवादाच्या ठळक वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.
५. महात्मा गांधीची सत्याग्रहविषयक संकल्पना स्पष्ट करा.
६. आचार्य विनोबा भावे यांच्या लोकनीती या संकल्पनेची चर्चा करा.

[TURN OVER

७. वि. दा. सावरकर यांच्या हिंदुत्व या संकल्पनेचे परीक्षण करा.

८. टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :-

- (अ) म. फुले यांचा सार्वजनिक सत्यधर्म
- (ब) श्री. अरविंद यांचे भारतीय राष्ट्रवादविषयक विचार
- (क) भारतातील प्रबोधन
- (ड) सांस्कृतिक राष्ट्रवाद.

Con. 1896 (a)-08.

MS-7598

(3 Hours)

[Total Marks : 100

N.B. : (1) Attempt any **four** questions.
(2) **All** questions carry **equal** marks.

1. "Development Administration is nothing but Public Administration in Developing Countries". Elucidate.
2. "Maintaining a balance between neutrality and commitment is a difficult task faced by every bureaucracy". Discuss.
3. "Formulation, implementation and evaluation are equally important phases of any successful economic planning". Comment.
4. Assess the impact of globalisation, privatisation and liberalisation on government regulation of business and industry.
5. "Education and Development are mutually reinforcing". Comment
6. Suggest ways to further strengthen the Panchayati Raj system in India.
7. Explain the structures and functions of Municipal Government in India as enunciated in the 74th constitutional amendment.
8. Write short notes on any **two** :-
 - (a) Government as promoter of business
 - (b) Common minimum programme of UPA
 - (c) Policies in land reforms
 - (d) Health policy.

(मराठी रुपांतर)

सूचना : (१) कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. विकसनशील राष्ट्रांमध्ये विकास प्रशासन हे लोक प्रशासनापेक्षा वेगळे नाही. विशद करा.
२. "बांधीलकी आणि तटस्थता यांच्यात समतोल ठेवणे हे आजच्या नोकरशाहीसमोरचे अवघड काम आहे". चर्चा करा.
३. कोणत्याही यशस्वी आर्थिक नियोजनामध्ये सूत्ररूपाने मांडणी, अंमलबजावणी व त्याचे मूल्यमापन या सारख्याच महत्त्वाच्या अवस्था आहेत. भाष्य करा.
४. जागतिकीकरण, खाजगीकरण आणि उदारीकरण यांमुळे उद्योग धंद्यावर सरकारी नियंत्रणावर होणाऱ्या परिणामांचे मूल्यमापन करा.
५. "शिक्षण आणि विकास हे परस्परपूरक आहेत". भाष्य करा.
६. भारतामध्ये पंचायत राज पध्दतीमध्ये अधिक बळकटी येण्यासाठी विविध उपाय सूचवा.
७. ७४ व्या घटना दुरुस्तीनुसार भारतातील नगरपालिके शासनांतील संरचना व कार्ये स्पष्ट करा.
८. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा :-
 - (अ) उद्योगधंद्याचे प्रवर्तक म्हणून शासनाची भूमिका
 - (ब) कॉमन मिनिमम प्रोग्राम ऑफ यु.पी.ए.
 - (क) जमीन सुधारणांचे धोरण
 - (ड) आरोग्याबाबतचे धोरण.

Con. 1896 (b)-08.

(3 Hours)

MS-7599

[Total Marks : 100

N.B. : (1) Attempt any four questions.
(2) All questions carry equal marks.

1. Write an essay on resurgence of Asia since the Cold War period.
2. Do you think the Korean War has influenced the world politics ? Give reasons.
3. Critically analyse the nature of counter-insurgencies in South Asia.

[TURN OVER

4. Discuss the significance of Nuclear Non-Proliferation Treaty in Asia in the context of Iran and North Korea.
5. Describe oil as an instrument of foreign policy in West Asian politics.
6. Describe the aims and objectives of ASEAN and critically examine its successes and failures.
7. Discuss the factors responsible for Japan as rising economic power.
8. Write short notes on any **two** of the following :-
 - (a) Colombo Plan
 - (b) SAARC
 - (c) South Korea as economic power
 - (d) Ethnic crisis in South Asia.

(मराठी रुपांतर)

सूचना : (१) कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. शीत युद्धाच्या काळातील आशियामध्ये घडलेल्या पुनरुत्थानावर निबंध लिहा.
२. कोरियन युद्धामुळे जागतिक राजकारणावर प्रभाव पडला, असे तुम्हास वाटते काय ? कारणे द्या.
३. दक्षिण-आशियातील प्रति-विप्लवाच्या स्वरूपाचे टीकात्मक विश्लेषण करा.
४. इराण आणि उत्तर कोरियाच्या संदर्भात आशियातील अण्वस्त्र प्रसार बंदी कराराच्या महत्त्वाची चर्चा करा.
५. पश्चिम आशियाच्या राजकारणात तेल हे परराष्ट्रीय धोरणाचे एक साधन आहे याचे वर्णन करा.
६. आशियन संघटनेची ध्येये आणि उद्दिष्टे स्पष्ट करा आणि त्यांच्या यशापयशाचे टीकात्मक परीक्षण करा.
७. आर्थिक सत्ता म्हणून जपानच्या उदयास कारणीभूत असणाऱ्या घटकांची चर्चा करा.
८. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा :-
 - (अ) कोलंबो योजना (प्लॅन)
 - (ब) सार्क
 - (क) दक्षिण कोरिया एक आर्थिक सत्ता
 - (ड) दक्षिण आशियातील वांशिक संघर्ष.

- N.B. :** (1) Attempt any **four** questions in **all**.
(2) At least **two** questions should be attempted from **section I** and **two** questions from **section II**.
(2) **All** questions carry **equal** marks.

Section I

1. Define International Law. Is International law a law or vanishing point of jurisprudence ?
2. What are the primary sources of International Law ? Enumerate your answer with reference to Article 38 of the statute of the International Court of Justice.
3. Compare and contrast the views of Naturalists and Postivists on the subjects of International Law.
4. Write short notes on any **two** of the following :-
 - (a) Dual Nationality
 - (b) International Human Rights Law
 - (c) Genocide
 - (d) Status of Refugees in International Law.

Section II

5. Discuss the main principles and purposes of the UN Charter. Do you agree with the view that the existing structure of the UN is inadequate to meet the new challenges of the 21st Century ?
 6. Compare and contract the role of the League of Nations and the United Nations in the resolution of disputes and in the peace enforcement. Is UN Charter an improvement over the League Covenant ?
 7. Discuss the impact of globalisation on Human Rights. Do you think that the present UN's mechanism for the protection of Human Rights is effective ?
 8. Enumerate the main proposals of the Reform Agenda for making the UN more effective in managing global chaos.
-

(मराठी रूपांतर)

- सूचना : (१) एकूण चार प्रश्न सोडवा
(२) विभाग एक मधून किमान दोन प्रश्न सोडवा आणि विभाग दोन मधून किमान दोन प्रश्न सोडवा.
(३) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

विभाग १

१. आंतरराष्ट्रीय कायद्याची व्याख्या करा. आंतरराष्ट्रीय कायदा हा कायदा आहे की विधिताचमीमांसा मधील लुप्त होणारा बिंदू आहे.
२. आंतरराष्ट्रीय कायद्याची प्राथमिक उगमस्थाने कोणकोणती आहेत ? आंतरराष्ट्रीय विधी न्यायालयाच्या कायदा क्रमांक ३८ च्या संदर्भात तुमचे उत्तर विशद करा.
३. आंतरराष्ट्रीय कायद्यांच्या विषयाबाबत निसर्गवादी आणि सकारात्मकवादी दृष्टिकोनातील वैधर्म्य सांगून त्याची तुलना करा.
४. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा :-
(अ) दुहेरी राष्ट्रीयत्व
(ब) आंतरराष्ट्रीय मानवी हक्क कायदा
(क) जातिसंहार
(ड) आंतरराष्ट्रीय कायद्यामध्ये निर्वासितांचे स्थान.

विभाग २

५. संयुक्त राष्ट्रसंघाच्या सनदीमधील प्रमुख तत्वे आणि हेतू यांची चर्चा करा. सद्यकालीन अस्तित्वात असणाऱ्या संयुक्त राष्ट्रसंघाची संरचना ही २१ व्या शतकात अपुरी आहे. हे तुम्हास मान्य आहे काय ?
६. तंटानिवारण आणि शांतता प्रस्थापित करण्यासाठी लीग ऑफ नेशन्स आणि संयुक्त राष्ट्रसंघ यांच्यातील वैधर्म्य सांगून तुलना करा. संयुक्त राष्ट्रसंघाची सनद ही लीग ऑफ नेशन्सची लीग कॉव्हेनेन्टची सुधारीत आवृत्ती आहे. काय ?
७. मानवी हक्कांवर जागतिकीकरणामुळे पडणाऱ्या प्रभावाची चर्चा करा. सध्याच्या संयुक्त राष्ट्रसंघाची कार्ययंत्रणा मानवी हक्कांच्या संरक्षणासाठी परिणामकारक आहे असे तुम्हास वाटते काय ?
८. जागतिक स्तरावरील अंदाधुंदीचे व्यवस्थापन करण्यासाठी संयुक्तराष्ट्रसंघाच्या कार्यामध्ये जास्त परिणामकारकता आणण्यासाठी नविन सुधारणांचा जो प्रस्ताव आहे. त्यातील प्रमुख मुद्द्यांचे स्पष्टीकरण करा.

- N.B. :** (1) Attempt any **four** questions.
(2) **All** questions carry **equal** marks.

1. Examine briefly the role, functions and problems of the Urban Local Government in India.
2. Give an account of the Urban Local Governments in UK and USA.
3. Critically examine the Commissioner Model of Administration.
4. Bring out in detail the obligatory and discretionary functions of Municipal Government.
5. "The 74th Constitutional Amendment is a catalyst and harbinger of a new changes in Urban Governance." Do you agree with this statement ? Give valid reasons for your answer.
6. What are the ways and means by which resources are mobilised by Municipal Government ?
7. "Legislative, Administrative and Financial relations between the Municipal and State Governments is marked by control of the State Government" Comment.
8. Write short notes on any **two** :-
 - (a) Local Government in France
 - (b) Mayor-in-Council
 - (c) Recruitment of Municipal Personnel.
 - (d) Role of Citizens' organisations.

(मराठी रुपांतर)

- सूचना :** (१) कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. भारतातील नागरी स्थानिक प्रशासनाची भूमिका, कार्ये व समस्यांचे थोडक्यात परीक्षण करा.
२. इंग्लंड व अमेरिकेतील नागरी स्थानिक शासनाची माहिती द्या.
३. प्रशासनाच्या 'आयुक्त प्रारुपाचे' चिकित्सक परीक्षण करा.
४. म्युनिसिपल शासनाच्या अनिवार्य आणि ऐच्छिक कार्यांची सविस्तर माहिती द्या.

[TURN OVER

५. "७४ वी घटनादुरुस्ती नागरी शासनामध्ये बदल घडविण्यास कारणीभूत ठरली.". या विधानाशी तुम्ही सहमत आहात का ? तुमच्या उत्तरासाठी समर्पक कारणे द्या.
६. म्युनिसिपल (पालिका) शासनाकडून कोणत्या मार्गांनी साधनसंपत्ती उभी केली जाते ?
७. "म्युनिसिपल व राज्य शासनांमधील वैधानिक, प्रशासकीय व आर्थिक संबंधात राज्य शासनाचे वर्चस्व स्पष्ट दिसते." टिप्पणी करा.
८. कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा :-
- (अ) फ्रान्समधील स्थानिक शासन
 - (ब) महापौर परिषद
 - (क) पालिकेतील कर्मचारी वर्गाची भरती
 - (ड) नागरिकांच्या संघटनांची भूमिका.
-

HowToExam.com